

Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU - Dr. Öğr. Üyesi Engin YILMAZ

TEKRARLI OKUMA VE GÖRSEL ANLAMA PROGRAMI ÖĞRETMEN KILAVUZU

ISBN 978-625-7582-96-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Ekim 2021, Ankara

5. Baskı: Mayıs 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25

Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi

Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Mehmet Âkif Ersoy

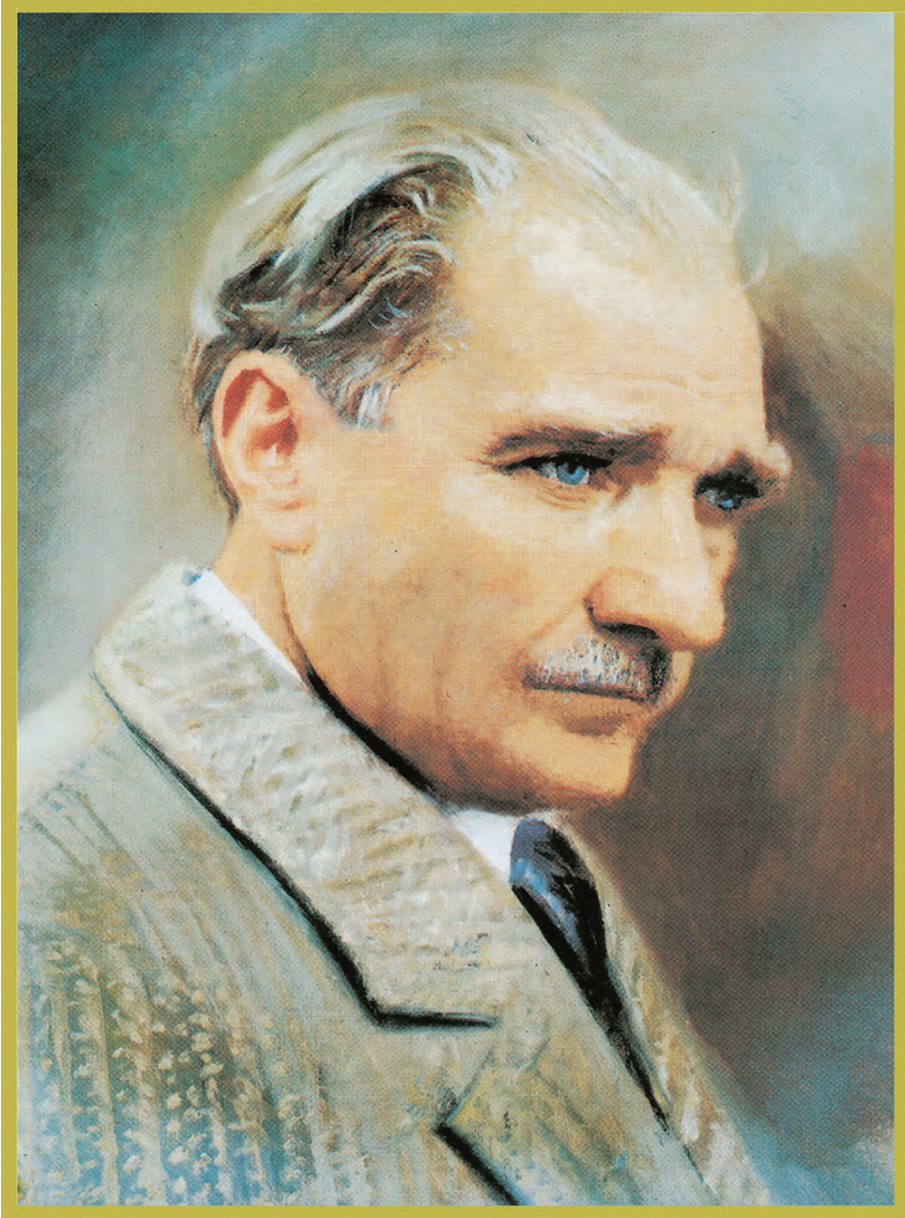
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

TEKRARLI OKUMA VE GÖRSEL ANLAMA PROGRAMI ÖĞRETMEN KILAVUZU

“Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin Okuduğunu Anlama Destek Programı”

Daha detaylı bilgi için:

enginyilmaz59@gmail.com

Yazarın izni olmadan kesinlikle kopyalayamayınız. Her hakkı saklıdır ve yazara aittir. Kitabın tamamı ya da bir kısmı hiçbir şekilde alınıp yayınlanamaz.

“Altı dürüst adam çalıştırıyorum: Bildiğim her şeyi bana onlar öğretti.

İsimleri: Ne, Neden, Ne Zaman, Nasıl, Nerede ve Kim”.

Rudyard Kipling

Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU

Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği lisans programından 2001 yılında mezun olduktan sonra 2001-2003 yılları arasında Kırıkkale ili Bahşili ilçesi Büyük Sarıkaya Köyü İlköğretim okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yaptı. 2003 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1416 sayılı kanun kapsamında sağladığı yurtdışı eğitim bursu ile özel eğitim alanında yüksek lisans ve doktora eğitimi için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. University of Wisconsin-Madison'ın Özel Eğitim Yüksek Lisans Programını 2005 yılında, Özel Eğitim Doktora programını 2009 yılında tamamladı. Aynı yıl Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesinde göreve başladı. 2011 yılında Muğla Üniversitesindeki görevinden ayrılıp Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde çalışmaya başladı. 2011-2024 yılları arasında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümünde öğretim üyesi olarak çalıştı. 2024 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesindeki görevinden ayrılıp Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde çalışmaya başladı. Halen Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Özel Eğitim alanında çeşitli bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleleri, kitap ve kitap bölümleri ile ulusal ve uluslararası kongrelerde sunduğu bildirileri bulunmaktadır. Araştırma ilgi alanları özel öğrenme güçlüğü, okuma becerilerini değerlendirme, okuma başarısını artırma, kaynaştırma ve özel eğitimde öğretmen yetiştirme konularını kapsamaktadır.

Kişisel internet sayfası: www.macidmelekoglu.com

E-posta: macidayhan@gmail.com

ORCID No: 0000-0002-9933-5331

Dr. Öğr. Üyesi Engin YILMAZ

1985 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Lisans programından 2007 yılında mezun olmuştur. 2015 yılında Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü'nde tezli yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Aynı yıl başladığı Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü'ndeki doktora eğitimini 2021 yılında tamamlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı farklı eğitim kademlerinde öğretmen ve yönetici olarak görev yapmıştır. 2024 yılı itibarıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Özel eğitimde yasal düzenlemeler, Avrupa'da özel eğitim uygulamaları, özel eğitimde istihdam, bütünleştirme eğitimi, özel öğrenme güçlüğü, okuma ve okuduğunu anlama çalışmaları yazarın çalışma alanları arasında yer almaktadır. Yazarın; özel öğrenme güçlüğü, bireyselleştirilmiş eğitim programları, destek eğitim odası, bütünleştirme, özel eğitimde yasal düzenlemeler ve Avrupa'daki özel eğitim uygulamaları ile ilgili bilimsel çalışmaları bulunmaktadır.

E-posta: enginyilmaz59@gmail.com

ORCID No: 0000-0001-8390-9452

ÖN SÖZ

Okullarda okuma becerilerinin edinimi ve geliştirilmesi hem akademik başarı ve ilerleme hem de yetişkinlik döneminde başarılı olmak için önem arz etmektedir. Fakat öğretmenler sınıflarında birçok öğrencinin okuma becerilerinde çeşitli problemler gözlemleyebilmektedir. Sınıflarımızda hem tipik gelişim gösteren öğrenciler hem de özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler okuma güçlükleri yaşayabilmektedir. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler arasında ise okuma güçlükleri en sık olarak özel öğrenme güçlüğü olan öğrenciler arasında gözlemlenmektedir. Hatta ciddi okuma güçlükleri olarak bilinen disleksi de özel öğrenme güçlüğü altında yer almaktadır. Aslında araştırmalar özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%60 ile %90 arası olarak belirtilmekte) temelde okuma becerilerinde yaşanan problemlerden dolayı bu tanıyı aldığını vurgulamaktadır. Okuma güçlükleri temel okuma becerilerini edinmenin yanı sıra akıcı okuma ve okuduğunu anlama becerilerinde de sıklıkla gözlemlenmektedir. Elinizdeki Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programı (TOGAP) öncelikle özel öğrenme güçlüğü/disleksi olan öğrenciler olmak üzere tüm öğrencilerin okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerini desteklemek amacıyla hazırlanmış bir programdır.

TOGAP, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı'nda 2021 yılında Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU danışmanlığında Engin YILMAZ tarafından tamamlanmış olan “*Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Geliştirilmesinde Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının (TOGAP) Etkililiği*” başlıklı tez kapsamında geliştirilmiş ve etkililiği bilimsel bir çalışma ile ortaya konmuştur. TOGAP okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerini destekleyen bilimsel dayanaklı birçok stratejinin bir araya getirilip kullanıldığı kapsamlı ve çok boyutlu bir program olmanın yanı sıra özgün metinler ve bu metinlere ait okuduğunu anlama soruları içeren bir programdır.

TOGAP öğrencilerle birebir uygulama şeklinde kullanılmakta ve özel öğrenme güçlüğü/disleksi olan öğrenciler başta olmak üzere tüm öğrencilerle hem destek eğitim odalarında ve genel eğitim sınıflarında hem de özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde kullanılabilir. Uygulama öncesinde TOGAP Uygulama Kılavuzunun detaylı ve dikkatli bir şekilde okunması ve bu kılavuzdaki adımlarının takip edilerek uygulamanın gerçekleştirilmesi önemlidir. Fakat öğrencilerin gereksinimlerine göre program uygulama sürecinde farklılaştırmalar gerçekleştirilebilir.

Bu programın hazırlanmasında tez izleme kurulu üyeleri başta olmak üzere birçok akademisyenin, uzmanın ve öğretmenin katkısı olmuştur. Bu süreçte emeği geçen tüm paydaşlara değerli katkılarından dolayı çok teşekkür ederiz. Ayrıca programın özenli bir şekilde siz okuyuculara ulaşmasını sağlayan değerli Pegem Akademi Yayınevi çalışanlarına da çok teşekkür ederiz. TOGAP'ın özel eğitim ve kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları kapsamında okuma güçlüğü yaşayan tüm öğrencilere katkı getirmesini ve tüm eğitimcilere, uzmanlara, ailelere ve paydaşlara faydalı olmasını dileriz.

Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU
ORCID No: 0000-0002-9933-5331

Dr. Öğr. Üyesi Engin YILMAZ
ORCID No: 0000-0001-8390-9452

İçindekiler

Kılavuzun Amaçları	1
Programın Faydaları.....	2
Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programı (Togap) Hakkında Bilgilendirme.....	3
Öğretmen Kılavuzunun Kullanımı	5
Öğrencilerin Eğitimi	6
Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının (Togap) İşleyişi.....	7
Okuma Öncesinde Yapılması Gerekenler ve Görsel Anlama Stratejileri.....	16
Okuma Sırasında Yapılması Gerekenler ve Tekrarlı Okuma Stratejisi	22
Okuma Sonrası Stratejiler.....	27
Okuduğunu Anlama Performans Takip Çizelgesi	31
TOGAP 2. Sınıf Okuma Parçaları.....	32
TOGAP 3. Sınıf Okuma Parçaları.....	95
TOGAP 4. Sınıf Okuma Parçaları.....	160
TOGAP Uygulama Kılavuzu	237
Kaynakça.....	295

Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programı (TOGAP) Hakkında Bilgilendirme

KILAVUZUN AMAÇLARI

Bu kılavuzda ilgili çalışmaları tamamladıktan sonra, aşağıdaki becerilere sahip olacaksınız.

1. Özel öğrenme güçlüğü olan bireylerle ilgili tüm paydaşlara (aileler, özel eğitimle ilgili çalışmaları olan akademisyenler, öğretmenler, öğrenciler) Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programını açıklayabilirsiniz.
2. Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerle okuduğunu anlama çalışmalarını bu kılavuza göre yapabileceksiniz.
3. Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programını doğru ve bağımsız bir şekilde kullanabileceksiniz.

PROGRAMIN FAYDALARI

Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programı:

1. Öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.
2. İlkokul (2., 3. ve 4. sınıf) seviyesindeki her öğrenciye uygulanabilir.
3. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde öğretmenler tarafından uygulanabilir.
4. Öğrencilerin sadece Türkçe dersinde değil, diğer derslerde de okuduklarını daha iyi anlamalarına katkı sağlar.
5. Öğrencilerin yapabildiklerine dair iç motivasyonlarını yükseltir.
6. Öğrencileri daha iyi okuyucular haline getirir.
7. Akıcı okuma becerilerini geliştirir.

TEKRARLI OKUMA VE GÖRSEL ANLAMA PROGRAMI (TOGAP) HAKKINDA BİLGİLENDİRME

1. Programda Kullanılacak Terimlerin Açıklanması

Tekrarlı Okuma: Okuma ile ilgili kazanılması gereken becerileri daha iyi bir seviyeye getirmek için okuma parçasını tekrar okuma, birden fazla kez okuma.

Görsel Anlama: Okuduğunu anlamayı geliştirmek için okuma parçası ile ilgili görsel anlama stratejilerini kullanma.

Strateji: Okuduğunu anlamayı geliştirmek için kullanılan plan, yol.

TOGAP: Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının kısaltması.

Öğretmen: Öğrencinin okuduğunu anlamasını geliştirmek için eğitim öğretim faaliyetini yapan kişi.

Öğrenci: Okuduğunu anlama çalışmasının aktif katılımcısı, öğrenen.

TOGAP Eğitim Seti: Programın her oturumunda kullanılacak öğretmen ve öğrenci malzemelerinden oluşan set.

2. Öğrenci Malzemeleri:

Öğrenci Çalışma Kitabı: Bu kitapta program süresince ve ders dışında alıştırma yapabilecek okuma parçaları ve görseller bulunmaktadır. Okuma parçalarının altında okuduğunu anlamaya yönelik sorular yer almaktadır.

Kırtasiye Malzemeleri: Kalem, silgi ve fosforlu kalem. Okuduğunu anlama sorularının cevaplarını yazmak ve önemli yerleri belirlemek için kullanılır.

3. Tekrarlı Okuma ve Görsel Anlama Programının Kuralları

- Çalışma boyunca masadan kalkılmayacaktır.
- Tuvalet, su gibi ihtiyaçlar oturumdan önce karşılanacaktır (Su matarası yanında olabilir.)
- Anlaşılmayan yerlerde öğretmenden açıklama yapılması istenecektir.
- Öğrenci yapabileceğinin en iyisini yapması için cesaretlendirilecektir.
- Çalışmanın sonunda performansa göre ödüllendirme/pekiştirme yapılabilir.